

TIEDOTE YKSITYIS- JA PIHATEIDEN TALVIKUNNOSSAPIDOSTA 1.1.2022 ALKAEN

Yksityistielaki (560/2018) on uudistunut 1.1.2019 alkaen. Lain mukaan yksityisteiden kunnossapitovastuu kuuluu edelleen aina tiekunnille ja/tai -osakkaille. Uudessa laissa on tiekuntien hallintoa sujuvoitettu ja uudistettu. Tie kuntien tehtäviä ja vastuita on myös jonkin verran laajennettu. Kuntien tehtäviä on vähennetty, tosin rakennusvalvontaviranomaisille on annettu vähäisiä sen toimialaan liittyviä uusia tehtäviä, joista se voi periä maksun.

Kunnan avustukset

Hailuodon kunta on avustanut yksityisteiden tiekuntia ja –osakkaita myöntämällä avustuksia sekä järjestämällä ja kustantamalla yksityisteiden talvikunnossapidon usean vuoden ajan. Järjestely on ollut voimassa toistaiseksi, eikä sillä ole siirretty yksityistielainsäädännön mukaista kunnossapitovastuuta kunnalle.

Kunta on lisäksi avustanut tiekuntia ja –osakkaita tieyksiköintiä päivityksessä kahteen eri otteeseen vuosina 2016 ja 2018, joiden tarkoituksena on ollut mahdollistaa tiekunnille valmiudet hoitaa yksityisteiden talvikunnossapito kokonaisuudessaan itse.

Tätä silmällä pitäen tieyksiköintiä päivityksen yhteydessä 2016-2018 maanmittauslaitos perusti tietoisuudessa uusia tiekuntia sekä 4 uutta aurasalue tiekuntaa (suluissa alueisiin sisältyvien olemassa olevien tiekuntien määrä/kpl, yhteensä 98 kpl):

- **Santosen aurasalueen tiekunta (33),**
- **Kirkonkylän aurasalueen tiekunta (24)**
- **Keskikylän aurasalueen tiekunta (24)**
- **Kirkkosalmen aurasalueen tiekunta (17)**

Miten jatkossa?

Vuoden 2022 alusta alkaen on tiekuntien ja -osakkaiden järjestettävä yksityis- ja pihateiden talvikunnossapito itse. Kunta vastaa jatkossakin edelleen kaavateiden (Kaunakaupungintie, Sintantie, Metsäkuja, Ojakuja) ja kunnan omien kiinteistöjen osalta (pois lukien ulosvuokratut) talvikunnossapidosta.

Tieosakkaiden tulee hyvissä ajoin ennen 1.1.2022 selvittää tiekuntien yhteyshenkilöiltä minkä tiekunnan vaikutuspiiriin heidän omistamansa kiinteistö kuuluu. Tiedot yksityisteiden tiekunnista ja niiden yhteyshenkilöistä voi pyytää Maanmittauslaitokselta (asiakaspalvelu@maanmittauslaitos.fi, p. 029 5301110) tai hakea suoraan verkkopalvelusta Tie kuntakartta.fi sivustolta <https://urly.fi/1WV9>.

Tiekuntien tulee hyvissä ajoin ennen 1.1.2022 järjestäytyä ja selvittää talvikunnossapidon tarpeet alueellaan. Tie kuntien on syytä informoida osakkaitaan kunnossapidon piiriin pääsemisestä ja palvelun järjestämisestä sekä siitä, mitä tieyksiköinti kunkin kiinteistön osalta tarkoittaa esim. pihateiden talvikunnossapidon kannalta. Tarpeen mukaan tiekunnat voivat palvelun järjestämisessä päättää itse talvikunnossapidon kattavuudesta sekä tehdä yhteistyötä toisten tiekuntien tai aurasalueiden tiekuntien kanssa ja sopia yksittäisten pihateiden talvikunnossapidosta (pihatiet eivät ole tiekunnan vastuulla ilman molempien osapuolten erillistä hyväksyntää).

Tieisännöitsijän palvelut

Tiekuntien / -osakkaiden tulee sopia tiekunnittain tai keskitetysti yksityisteiden kunnossapidosta joko omatoimisesti tai käyttämällä tieisännöitsijöiden asiantuntemusta. Tieisännöitsijät tarjoavat tiekunnille/-osakkaille monenlaisia yksityisteiden hallintoon ja kunnossapitoon liittyviä palveluita (mm. toimitsijamiestehtävät, tieyksiköinnit, käyttömaksujen määräykset, maksatukset, perintäpalvelut, kokousten järjestämiset, kirjanpidot, perusparannushankkeiden suunnittelut, hankkeiden valvonnat, tiekuntien yhteisten hankintojen kilpailutukset ja organisoinnit, yksityistietoimitusten ja avustusasioiden valmistelut, tiekuntien neuvontapalvelut, tiestönparantamistarpeiden kartoitukset, tiekuntien ja tienosien yhdistämiset, ei-aktiivisten tiekuntien henkiinherättämiset ja hallinnoinnit osakkaiden lukuun, koulutusta ja muita asiantuntijanpalveluita).

Käytännössä tiekunnat voivat niin halutessaan hankkia ostopalveluna kokonaispaketin tiekunnan hallinnoimiseksi ja kunnossapidon järjestämiseksi. Hailuodon kunnan alueella sijaitsevien yksityisteiden hallinnointi ja kunnossapidon organisointi on mahdollista keskittää yhdelle tai useammalle aktiiviselle tieisännöitsijälle, mikäli tiekunnat niin päättävät.

Tieisännöitsijän kilpailutus v. 2019

Hailuodon kunnanhallitus esitti v. 2019, että yksityisteiden tiekunnat ja -osakkaat valtuuttavat Hailuodon kunnanhallituksen organisoimaan tiekuntien hallinnoimien yksityisteiden kokonaisvaltaisen tieisännöinnin kilpailutuksen sekä tieisännöitsijän valinnan yhtenä palvelukokonaisuutena tiekuntien puolesta. Valtuutuksen voivat antaa myös ne tiekunnat/tieosakkaat, joilla on jo järjestetty tieisännöinti (joko omana työnä tai ostopalveluna). Valtuutus tuli antaa tiekunnan sääntöjen edellyttämällä tavalla ja kirjallisesti. Valtuutus ei edellyttänyt tiekuntien osallistumista mahdolliseen tulevaan keskitettyyn tieisännöintiin. Osallistumisestaan keskitettyyn tieisännöintiin tiekunnat päättävät itsenäisesti omissa kokouksissaan. Valintapäätöksen jälkeen sopimusosapuolia ovat tiekunnat ja valittu tieisännöitsijä. Tarjouspyyntö julkaistiin Hilmassa 13.9.2019. Lisäksi tarjouspyyntö postitettiin kaikille Pohjois-Pohjanmaan rekisteröityneille tieisännöitsijöille (yht. 17 kpl v. 2019). Määräaikaan mennessä saatiin yksi tarjous (Ohmix Oy/Talkkarix, Harri Piltonen). Kunnanhallitus päätti esittää valtuutuksen tehneille tiekunnille, että ne käynnistäisivät sopimusneuvottelut tieisännöitsijästä tarjouksen tehneen yrityksen kanssa. Päätös postitettiin valtuutuksen antaneille tiekunnille.

Yksityisteiden avustukset jatkossa

Kuntaliiton yhdyskuntatekniikan asiantuntijan mukaan kunnan kannalta olisi järkevää siirtyä euromääräisen avustuksen käyttöön, jolloin avustusmenettely olisi kaikille sama ja tasapuolinen. Tällainen järjestelmä on Kuntaliiton mukaan käytössä useimmissa kunnissa. Myös valtio avustaa yksityisteitä.

Yksityisteiden kunnossapitoa voidaan tukea jatkossa vuosittain jaettavilla euromääräisillä avustuksilla, joille kunnanvaltuusto voi niin päättäessään varata määrärahan talousarvioon ja jotka voidaan myöntää tiekunnille hakemusten perusteella. Avustusta voi saada ainoastaan järjestäytynyt tiekunta. Euromääräinen avustusmenettely on kaikille sama ja tasapuolinen. Avustusten määräytymis- ja jakoperusteista tulee päättää myöhemmin.

Hailuodon kunta
Tekniset palvelut
tekninen johtaja Markku Maikkola, markku.maikkola@hailuoto.fi
kiinteistöpäällikkö Sami Kauppila, sami.kauppila@hailuoto.fi

Liitteet:

Aurausalueiekuntien toimituskartat v. 2018
Aurausalueiden jako 2021
Aurausalueiekuntien rajausesitys v. 2018
Hailuodon kunnanvaltuuston päätös 16.2.2021 § 5